

NEFORMÁLNÍ DESATERO DO ZAČÁTKU DOKTORSKÉHO STUDIA

1. **Ptejte se starších, ale neposlouchejte je ve všem :-)** – je užitečné zeptat se kolegů ze starších ročníků, jak to v doktorském studiu chodí. Ne vždy ale budou obdržené informace odpovídat aktuálním podmínkám. V doktorském studiu na fakultě probíhá řada změn a mnohé věci, které dlouhá léta platily, jsou nyní jinak. Ověřte si vše raději informace na webu, na oddělení pro doktorské studium či u školitele. Buďte připraveni dělat věci novým způsobem!
2. **Pracujte na disertaci průběžně** – jeden z neduhů, který se v doktorském studiu často vyskytuje, spočívá v tom, že se na disertaci začíná pracovat až v úplném závěru studia. Velká část studentů pak nedokončí studium v řádné době a studium různými způsoby prodlužuje. Je dobré vědět, že tato praxe již nadále nebude podporována. Výjimky nebudou bez dalšího povolovány a bezdůvodné prodlužování studia nebude připouštěno. Nenechávejte disertaci na později. Zvolte si téma, které Vás baví, a vrhněte se na něj rovnou!
3. **Koncentrujte se na disertaci, neodvádějte energii jinam** – stává se, že i mnozí aktivní studenti, kteří věnují studiu dostatek energie, se při výběru témat publikací, konferenčních vystoupení, projektových a dalších aktivit nesoustředí plně na výzkumné zaměření své disertace. Dělalí všechno jiné, jen nepracují na své disertaci. Tato strategie se ukazuje jako ne zcela úspěšná. Jistě je dobré využívat naplno možností, které fakulta nabízí – projekty specifického výzkumu, stipendijní programy, peníze na knihy, výjezdy, stáže. Nezapomínejte ale na to, k čemu to celé má směřovat. Pokud už tedy něco děláte, propojte to s tématem disertace.
4. **Co nejdříve si ujasněte téma** – čím dříve si jednoznačně vymezíte předmět a cíl disertační práce („o čem“ a „k čemu“ má disertace být), tím lépe. Nejpозději do konce prvního ročníku byste měli dát dohromady seznam otázek, na které disertace odpoví. Snažte se také co nejdříve směřovat k následujícímu: umět v jedné větě vysvětlit, o čem Vaše disertace bude.
5. **Bude to chtít hodně času** – doktorské studium vyžaduje zejména hodně čtení a hodně přemýšlení. To zabere čas a je třeba s tím počítat. Je nutné nashromáždit mnoho zdrojů, uspořádat je a postupně zpracovat. Oproti magisterské diplomové práci je těchto zdrojů často i násobně více. Čím dříve se čtením začnete, tím lépe!
6. **Bez zahraničních pramenů to nepůjde** – využijte obrovských možností, které nabízí knihovna a elektronické databáze, které jsou na fakultě přístupné. Nebojte se přitom nahlédnout i do pramenů v jazycích, které neovládáte naplno – dnešní elektronické překladače překládají do angličtiny až překvapivě dobře. Minimálně pro základní rešerši jsou již docela dobře použitelné. Umíte-li anglicky a umíte-li zároveň používat elektronické překladače (např. DeepL), je množství použitelných zdrojů větší, než byste čekali.
7. **Nenechte se zahltnit** – s množstvím zdrojů roste ovšem i nebezpečí, že Vás objem informací zavalí. Ved'te si strukturované poznámky. Zaznamenávejte si důležité, ale i jen drobné pokroky (můžete si vést třeba jakýsi „research diary“, kam si budete zaznamenávat rozhodnutí, kudy jste se vydali, nebo naopak nevydali a proč). Naučte se oceňovat i drobné úspěchy. Stejně tak i chyby, kterých se dopustíte – i to je cesta kupředu. Je také potřeba umět říci dost a v úplně závěrečné fázi již další zdroje nečíst, jinak práci nikdy nedokončíte. Nelze přečíst všechno. Dělejte si záznamy, snažte se načerpat co nejvíce, ale nezbázněte se z toho.
8. **Kontakty znamenají hodně** – využívejte příležitostí navázat užitečné kontakty v tuzemsku i zahraničí. Čím více potkáte lidí, se kterými se budete moci o své disertaci bavit, tím lépe. Na fakultě, na konferencích, na studijních pobytech a stážích, na odborných akcích. Snažte se vyhledávat zpětnou vazbu nejen u svého školitele, bavte se o disertaci i s dalšími. Odborné diskuse jsou často stejně důležité, jako četba. Navíc je zde potenciál pro budoucí spolupráci i na jiných projektech než na disertační práci. Nekomplikujte si život tím, že na to budete sami.
9. **Nastavte si laťku výše než na zem** – pokuste se v oblasti svého výzkumného zaměření dosáhnout skutečné excelence. Jelikož můžete v dané oblasti soustředěně bádát celé čtyři roky, máte příležitost se odborně velmi dobře vyprofilovat. Až se za čtyři roky vydáte na nějakou konferenci, měli byste ideálně být expert na dané téma, kterého lidé v oboru znají. Když Vás uvidí v programu, měli by si říct: „aha, to je ten, od kterého jsem četl ten skvělý článek“. Vaše publikační výstupy, jakož i konferenční vystoupení, Vám dělají jméno. Využijte toho. Nepište články, za jejichž úroveň se později budete stydět. Nejezděte na konference, které Vám odborně nic nedají, jen Vás z nich bude ráno bolet hlava. Snažte se využít svůj potenciál naplno. Zaměřte se na kvalitu, nikoliv na kvantitu.
10. **Snažte se být shovívaví** – jistě ne všechno v doktorském studiu bude dokonalé. Obsahově i administrativně. Některé věci se mění pomalu. Vždy ale uvítáme Vaši zpětnou vazbu, neváhejte využít všech příležitostí nám ji sdělit. Je pro nás velmi důležitá. I tak totiž pomůžete tomu, aby se věci dále posouvaly kupředu. A neztrácejte prosím pokoru. I když budete mít pocit, že jste největší experti na světě, nezapomínejte na to, že teprve začínáte. Svět je většinou větší, než to na první pohled vypadá.